

DIGITAL UTVIKLING, UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, UNIVERSITETET I
BERGEN

Orientering om Menota og universell utforming

Tone Merete Bruvik
Rådsmøte i Menota, Reykjavík, 19.08.2022

UNIVERSITETET I BERGEN

Bakgrunn

- Krav til universell utforming på nettsider har vært en norsk forskrift siden 2014, men ble revidert og ny forskrift er gjeldende fra 1. februar 2022 med innføringstid på ett år.
- Forskriften viser til EUs web direktiv (WAD) og standarden Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.1), som er en ISO-standard.
- Dette er altså felles krav for EU og EØS.
- Men viktigst: Universell utforming er bra for alle!

Feil og mangler i Menota

Eksempler på mangler i Menota

Medieval Nordic Text Archive
www.menota.org ■■■■

Arkiv for nordiske middelaldertekster
Arkiv for nordiska medeltidstexter
Safn norrænna miðaldartexta

Råd for Medieval Nordic Text Archive (Menota)

De deltagende institutionerne har opnevnt dette rådet for træårsperioden 1. januar 2022 - 31. desember 2024:

Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

- ▶ Alex Speed Kjeldsen (fast representant)
- ▶ Tarrin Wills (suppleant)

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, København

- ▶ Simon Skovgaard Boeck (fast representant)
- ▶ Thomas Hansen (suppleant)

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, Reykjavík

- ▶ Haraldur Bernharðsson (fast representant)
- ▶ Haukur Þorgeirsson (suppleant)

Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitetet i Oslo

- ▶ Karl G. Johansson (fast representant)

 WAVE
web accessibility evaluation tool

powered by [WebAIM](#)

Styles: OFF ☐ ON ☒

Summary

Summary Details Reference Structure Contrast

 8 Errors	 0 Contrast Errors
 6 Alerts	 3 Features
 38 Structural Elements	 0 ARIA

[View details](#)

The following apply to the entire page:

Medieval Nordic Text Archive
www.menota.org ■■■■

Arkiv for nordiske middelaldertekster
Arkiv for nordiska medeltidstexter
Safn norrænna miðaldartexta

 [Hovedside](#)

 [Menota Handbook](#)

 Råd for Medieval Nordic Text Archive (Menota)

De deltagende institutionerne har opnevnt dette rådet for træårsperioden 1. januar 2022 - 31. desember 2024:

 Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

- ▶ Alex Speed Kjeldsen (fast representant)
- ▶ Tarrin Wills (suppleant)

 Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, København

- ▶ Simon Skovgaard Boeck (fast representant)
- ▶ Thomas Hansen (suppleant)

Menota-nettsidene

- Feil i overskriftstruktur, skal følge logisk struktur.
- Mangler alternativ tekst for bilder og illustrasjoner.
- Mangler kode for språk for noen av tekstene.
- Ikke dynamiske, dvs. visningen på mobiltelefoner blir ikke god.
- Mangler side-inndeling (det er ikke kodet hva som er 'header', 'footer' og 'main' på sidene).
- Bruker tabeller for å lage layout på sidene, fører til trøbbel med dynamikken og lesbarhet for blinde.

Håndboken

- Mye var riktig bra med hensyn til UU!
- Håndboken 3.0: Mangler alternativ tekst for mange bilder og illustrasjoner, rettelse av dette er startet.
- Tidligere versjoner har en del mangler i struktur og annet som jeg ikke har sett nøye på.
- 4.0 beta: mangler alternativ tekst til bilder.

Hvordan finne feil?

- Bruk testverktøy for nettlesere, tillegg eller innebygget, f.eks. Wave eller Lighthouse. Disse finner ca. 50% av feilene, typisk problemer med kontrast, struktur og manglene tekstalternativ. Men ser f.eks. ikke at sidene ikke er dynamiske.
- Det finnes dokumentasjon, veiledere, sjekklistor og e-kurs, hos f.eks. UUtilsynet og DFØ her i Norge.

Hva må vi gjøre?

Innholdsprodusentene

- Bilder og illustrasjoner må ha alternativ tekst.
- Riktig kontrast hvis bruk av farger og gråtoner.
- Sett språkkode på sidene.
- Bruke overskrifter riktig.
- Godt språklig innhold.
- Dokumenter i PDF, DOC med mer, skal også oppfylle krav til UU (men dokumenter publisert før 1.2.2022 trenger ikke følge kravene med mindre de er i aktiv bruk).

Utviklerne

- Må gjøre nettstedet Menota.org dynamisk (det må gjøre i tett samarbeid med redaktøren fordi det vil endre en del på struktur og innhold).
- Feil i sidestrukturen.
- Feil i overskriftstrukturen.
- Feil bruk av tabeller.

Hva er alt gjort?

- Fargebruken er justert slik at krav til kontrast er oppfylt.
- Lenker har fått underlinje (men ikke i lister med rød-pil foran).
- Lister er kodet som `<ul>`-lister.
- Språkkode settes på sidene som har språkkode.

Lenker

- EUs web direktiv (WAD) - <https://www.uutilsynet.no/webdirektivet-wad/eus-webdirektiv-wad/265>
- Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.1) - <https://www.w3.org/TR/WCAG21/> (finnes oversatt til mange språk)
- Tilsynet for universell utforming (UUtilsynet) har veiledere: - <https://www.uutilsynet.no/veiledning/veiledning/704>
- Universell utforming. E-læringskurs for nettrektører og skribenter - <https://laeringsplattformen.difi.no/kurs/991825827/universell-utforming-e-laeringskurs-nettrektorer-og-skribenter>
- Wave - web accessibility evaluation tool - <https://wave.webaim.org/>
- Google Lighthouse - https://en.wikipedia.org/wiki/Google_Lighthouse

uib.no